

DATUM	04/24/20
AAN	PS, Cie BEM, RGW, M&M
VAN	Arne Schaddelee
DOORKIESNUMMER	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
ONDERWERP	Doelenboom programma 5 Bereikbaarheid

Geachte Statenleden en leden van de commissies BEM, RGW en M&M,

Tijdens de gecombineerde commissievergadering op 22 april 2020 heb ik u toegezegd een toelichting te sturen op het voorstel om het huidige subprogramma OV onder te brengen bij het programma Bereikbaarheid en op de doelenboom van programma 5 Bereikbaarheid.

Omwille van de integraliteit heeft één begrotingsprogramma 5 Bereikbaarheid de voorkeur. Beleidsbeslissingen op het terrein van bereikbaarheid hebben (bijna) altijd ook impact op OV en vice versa. Deze integraliteit blijkt al uit de mobiliteitsvisie en het mobiliteitsprogramma, waarin OV één van de thema's is, naast fiets, wegen etc.

De situatie is nu anders dan toen in de eerste helft van 2018 werd besloten tot het maken van een subprogramma OV. Toen waren de financiën van het OV niet goed apart inzichtelijk binnen het programma Bereikbaarheid. Dit gold trouwen ook voor andere onderwerpen als fiets, wegen en verkeersveiligheid. Dit had meerdere oorzaken:

- De financiële systematiek was toen nog anders, namelijk niet conform de BBV. Veel budgetten liepen over de reserves,
- Er was een BRU-hek, waarbinnen een andere systematiek werd gehanteerd;
- Er was nog geen mobiliteitsprogramma waarin beleid en middelen expliciet aan elkaar gekoppeld waren.

Deze constatering is ook gedaan bij de beleidsaudit mobiliteitsprogramma begin 2018.

In de huidige situatie zijn de financiën transparanter en zijn er betere stuurmogelijkheden voor PS. Dit doordat in de afgelopen 2 jaar opvolging is gegeven aan de aanbevelingen van de beleidsaudit. Hierbij een korte toelichting.

In 2018 is door PS het mobiliteitsprogramma vastgesteld. Hierin is een begroting voor de looptijd van dit programma opgesteld met een doorkijk naar 2028 (de duur van de mobiliteitsvisie). Deze begroting is ingedeeld naar de inhoudelijke onderdelen. De ambitie in programma 5 Bereikbaarheid is conform de centrale ambitie in het mobiliteitsprogramma. De beleidsdoelen in de doelenboom zijn eveneens conform de beleidsdoelen in het mobiliteitsprogramma.

Na vaststelling van het mobiliteitsprogramma's zijn door GS uitvoeringsprogramma's vastgesteld. Deze heeft PS eind 2019/begin 2020 ontvangen. In deze uitvoeringsprogramma's is een uitsplitsing opgenomen in actielijnen die één op één gelijk zijn aan de meerjarendoelen uit de doelenboom. Per actielijn zijn de activiteiten en de financiën inzichtelijk gemaakt.

In het mobiliteitsprogramma is ook een bijbehorende set aan indicatoren met bijbehorende streefwaarden opgenomen. Deze indicatoren zijn ook opgesteld per onderdeel en daarmee te koppelen aan de begroting en de doelenboom in de provinciale programmabegroting.

Wat betreft financiële kaderstelling is in 2017 de Nota Investeren, waarden en exploiteren door PS vastgesteld. Hierin zijn onder andere de spelregels voor kredietverlening opgenomen. Een uitkomst daarvan is dat er sinds de begroting 2019 jaarlijks een Meerjarig Investerings Plan (MIP) Mobiliteit wordt opgesteld. Hiermee worden expliciet alle investeringskredieten ter autorisatie aan PS voorgelegd.

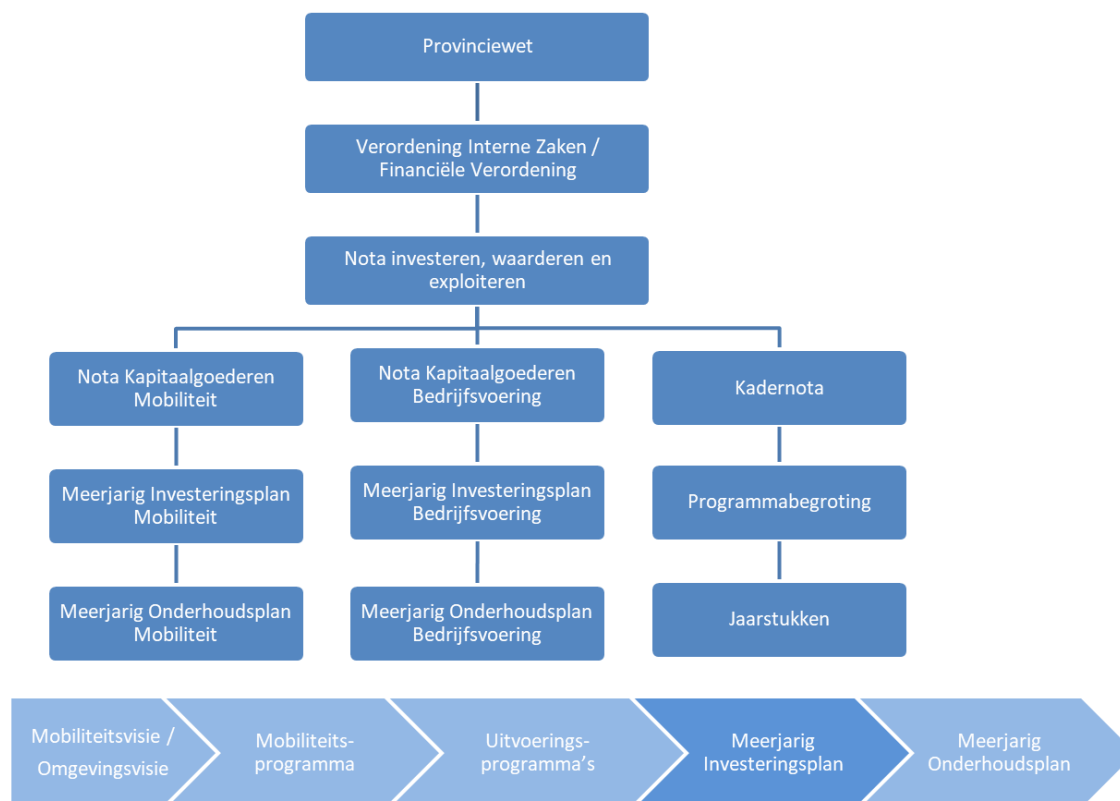
Grote en complexe projecten worden apart aan de Staten voorgelegd, waarbij de relatie met de beschikbare investeringsruimte inzichtelijk wordt gemaakt.

In het MIP is ook een vooruitzicht opgenomen van de toekomstige ontwikkeling van de kapitaallasten o.b.v. een doorrekening van de projecten die zijn en worden gerealiseerd, toekomstige vervangingsprojecten en projecten in de studiefase. Kortom, ook de lange termijn financiële consequenties van kredietbesluiten zijn inzichtelijk.

Voor het beheer en onderhoud zijn door PS de kaders vastgesteld in 2018 met de Nota Kapitaalgoederen Mobiliteit. Deze vormt de beleidsmatige en financiële basis voor het Meerjarig Onderhouds Plan (MOP) Mobiliteit, dat sinds 2019 deel uitmaakt van de begroting. Met elke periodieke herijking van de Nota Kapitaalgoederen kunnen de kaders worden aangepast door PS.

Kortom, voor programma 5 is met het mobiliteitsprogramma, de uitvoeringsprogramma's, de begroting, samen met het MIP en het MOP, volledig inzicht in de besteding van provinciale middelen aan mobiliteit. En met de Nota Investeren, de Nota Kapitaalgoederen en de begroting (en andere P&C producten) zijn er voor PS meerdere kaders voor grip op de financiën.

In onderstaand figuur is de samenhang weergegeven van de vastgestelde kaders.

Hiermee voldoet het systeem aan de aanbevelingen 1 en 2 (kaderstelling en controle) van de beleidsaudit, en het mobiliteitsprogramma aan de aanbevelingen 3 en 4. Ook is de transparantie en verantwoording van de besteding van budgetten conform de aanbevelingen 5 tot en met 8 en het MIP conform aanbeveling 9. Ook geeft de set aan kaders en documenten inzicht in de financiële dekking (aanbeveling 14).

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Bijlage: aanbevelingen Beleidsaudit

Kaderstelling en controle

1. Leg de taakverdeling en financiële spelregels tussen PS en GS op het terrein van de autorisatie van budgetten c.q. kredieten vast in de in 2018 vast te stellen financiële verordening. Maak hierbij gebruik van de model-verordening zoals de VNG die heeft opgesteld voor gemeenten .
2. Zorg er met het oog op de leesbaarheid voor dat documenten herleidbaar zijn naar eerder verstrekte documenten

Mobiliteitsplan 2019-2023

3. Draag GS op om bij het opstellen van een nieuw Mobiliteitsplan ervoor te zorgen, dat helder geformuleerd wordt: de doelen, de subdoelen, hoe deze te realiseren zijn, welke concrete maatregelen en projecten daarvoor noodzakelijk zijn, wat hiervan de kosten zijn.
4. Verzoek GS na vaststelling van het nieuwe Mobiliteitsplan om een uitvoeringsprogramma (per subdoel) op te stellen voor de bestuursperiode, met daarin een (realistische) planning, financiën en prioritering en deze ter kennis te brengen van PS. Geef bij het jaarlijkse besluit tot vaststelling van de begroting concreet aan welke bedragen en kredieten worden geautoriseerd

Transparantie begroting en jaarrekening

5. Neem bij het opstellen van de begroting de rollen van de gebruikers als maatstaf. Wijzig de complexe financieel-technische systematiek van begroten zo dat de systematiek transparanter en begrijpelijker wordt, zodat het inzicht van PS in de lasten en baten wordt vergroot.
6. Heroverweeg het niveau van de autorisatiefunctie bij de jaarlijkse begroting door niet één totaal bedrag vast te stellen waarbinnen GS bevoegd zijn tot het doen van uitgaven c.a. aangaan van verplichtingen. Maak daarbij duidelijk onderscheid in (jaarlijkse) exploitatielasten en -baten, kredieten, reserves en voorzieningen.

Verantwoording besteding budgetten

7. Verzoek GS om in overleg met PS te kiezen voor een duidelijke onderverdeling van de geraamde lasten en baten en koppel deze voor zover relevant aan het Mobiliteitsplan en de daaruit afgeleide doelenboom. Dit onder de voorwaarde dat de ramingen van de onderscheiden taken in totaal herleidbaar zijn naar de programmabegroting Bereikbaarheid als geheel .
8. Verzoek GS ervoor zorg te dragen dat de financiële administratie zo is ingericht dat deze beter kan worden voorzien in (ad hoc) informatiebehoefte, zoals verschillende dwarsdoorsnedes op verzoek van PS (bestedingen naar modaliteit, locatie, financiering e.d.).

Meerjaren Investeringsplan (MIP)

9. Maak afspraken met GS hoe de besluitvorming rond de beschikbaarstelling van kredieten plaatsvindt en hoe de gevolgen hiervan in de jaarlijkse begroting worden verwerkt.

Actuele stand van zaken Mobiliteitsplan 2014-2019

10. Neem kennis van de financiële stand van zaken van het Mobiliteitsplan 2014-2028 naar de stand per 1 januari 2017 en verzoek GS aan te geven:
  - a. wat de actuele stand van zaken is;
  - b. welke verplichtingen inmiddels zijn aangegaan;
  - c. welke "vrije ruimte" nog beschikbaar is .
11. Verzoek GS jaarlijks inzicht te verschaffen in de inhoudelijke en financiële voortgang en actuele situatie van het Mobiliteitsplan en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma,

inclusief welke verplichtingen zijn aangegaan, welke "vrije ruimte" er nog beschikbaar is en de stand van en verwachte ontwikkeling in de reserves .

Transitie BRU

12. Neem kennis van het Regionaal Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer zoals opgesteld door de BRU en verzoek GS:

- a. aan te geven welke verplichtingen inmiddels zijn aangegaan o.a. met betrekking tot de OV investeringen (bijv. Utrecht CS-Leidsche Rijn);
- b. welke "vrije ruimte" nog beschikbaar is
- c. benut daarbij het bestaande P&C instrumentarium.

13. Verzoek GS om nà 2019 een verslag op te stellen waarin wordt aangegeven op welke wijze is voldaan aan de gemaakte afspraken bij de overdracht van het BRU en waaraan de provincie de bedragen voor wegen en OV-infra heeft uitgegeven. Breng dit verslag ter kennis van de U-10 gemeenten en PS

Financiële dekking

14. Verzoek GS een realistisch overzicht van de te verwachte dekkingsmiddelen voor het Mobiliteitsplan op te stellen in relatie tot de verwachte uitgaven en verplichtingen en laat het verband zien tussen dit facetbeleid en de meerjarenraming van de provincie. Actualiseer dit overzicht jaarlijks en breng dit ter kennis te brengen van PS.

Sturing en uitvoering

15. Verzoek GS de financiële functie binnen de provinciale organisatie te verstevigen o.a.

- a. door de concerncontroller te herpositioneren in de directieraad;
- b. de afdeling financiën waar nodig te verstevigen

16. Overweeg als PS om GS te verzoeken te onderzoeken wat de voor- en nadelen zijn om de taken op het terrein van Openbaar vervoer (U-OV, streekvervoer, Uithoflijn e.d.) (intern) te verzelfstandigen. Vooruitlopend hierop GS te verzoeken een apart programma in de begroting op te nemen voor deze taken.